

Година II.

УЧИЛИЩЕТО излиза два пѣти въ мѣсеца на тѣзи голѣмина. Годишна цѣна прѣдплатена едно бѣло медж: а за отивъ Туреко-фр. 7. Спомоществованїята егаватъ за година. Писма и платени на поштанно прїети. Твърдѣ дълги си неспокоен дописки остагъ въ непорѣдени.

Слистькъ 3-а.

Писма, дописки и спомоществованїята са непрацатъ надписани до издатога въ Руссе у печатницата на Дунавската област, или направо у писарницата на „Училището“ Телли-сокакъ № 18. Въ Шюменъ до Г-за Братѣ Р. Ил. Блъкови.

УЧИЛИЩЕ.

Съдържаніе: Отъ писарницата на „Училището“ къмъ спомоществ. — Живоописаніе на отлични педагогъ Песталоція (продълж. отъ сл. 2). — По въспитаніето на дѣцата (продълж. отъ сл. 2). — За училищата въ Руссе. Слава на труда (Стихотвореніе). — Какъ да се прѣподаватъ уроцитѣ. — Книжевъ отдѣлъ — Разни.

Читателитѣ знаятъ, че както другитѣ наши вѣстници и поврѣмenni списанїя (колкото ги имаме днесъ!), тѣй и **УЧИЛИЩЕТО** нѣма никаква си главнина (фондъ), а чака само отъ спомощници. За това ний прѣдварително обевихме, като направихме едно възване⁽¹⁾ къмъ читалищнитѣ и училищни настоятелства да приканятъ изново спомощници и пр.

Отъ нѣколко ближни градове, а именно отъ читалищата: У свищовъ, Орѣхово, Видинъ, Търново, Разградъ и Сливенъ ни отговорихъ вече по колко листове да испращаме,⁽²⁾ и тукъ въ Руссе са написахъ около 50 спомощници.

Стой са, наистина, да похвалимъ онїя

родолюбиви Господіе, кои са озъважъ тѣй благосклонно и ни насърдчихъ съ прѣдплащаніето на своитѣ доброволни спомоществованїя, отдѣто са и улеснихме да издадемъ наскоро тритѣ първи слистьци отъ втората година. Споредъ това ний имъ благодаримъ отъ-наша стърна, както и отъ стърната на сѣки желателъ за общенародното добро. Достойни сж, думаме, за сѣкоя почитъ и уважение такивато истински родолюбци, на които е драго да спомогатъ у кое и да бжде прѣдпрїатіе, що са прави съ полезна цѣль—за *народното Просвѣщеніе*, толкозъ желателно на нуждаещето са наше отечество отъ умствена и нравствена прихрана.—

Слѣдователно нека сѣки отъ насъ да осѣща това благородно съчувствие и да ни са не свиди когато потрѣбва да отдѣлимъ, кому колкото дава рѣка, за сичко що е добро и полезно народу ни. Съ такивато малки пожертвованїя ний правимъ много, защото тѣй ще можемъ да са сдобиемъ съ сѣкакви книги—вѣстници и разни списанїя, чрѣзъ които са оконитва единъ заспалъ въ невѣжество народъ; тогава само нашата книжевность ще процѣфти, когато читателитѣ наспоряватъ и книжното прочитаніе са

(1) Глѣдай „Училище“ книж. 24 год. I.

(2) Отъ Свищовското Читалище имаме оздравени тѣкмо 55 спомоществованїя, повечето прѣдплатени. Право и безпристрастно да си кажемъ, какво нашитѣ съотечественици у тойзи градъ сѣкога са отличаватъ—дору и слѣдъ ози пагубенъ пожаръ, що погълна прѣзъ години си толкозъ хубави зданїя, отдѣто много търговци са съенпахъ, днесъ, както са научаваме, тѣхнитѣ Български училища били пакъ добръ наредѣни. Дѣлата отъ само себе си са похваляватъ, а не както по нѣдѣ си току съ думи и заканванїя.—

—Отъ Орѣхово ни са истѣхнихъ 40 спомоществованїя, до едно прѣдплатени и сичкитѣ въ подарка за тамкашнитѣ селски училища. Дружеството „Селока Просвѣта“ у тойзи малкъ градецъ, не е празно иззвание и само едно голо име, но работи и работи истински. Дай Боже по всѣдѣ тѣй да бжде, та сѣкиму да е драго!

распространява рѣдомъ по сичкитѣ класове у народа.

Ний сме решили да са издава *УЧИЛИЩЕТО* съ една твърда умѣрена цѣна, каквото и най-сиромаштъ да може да го купи и да има да си прочита въ свободно отъ работа врѣме. Послѣ то ще служи винаги като единъ органъ на нашитѣ народни училища, за кои вече са грижимъ и жертвоваме, кой що може, само и само да са образуватъ младитѣ и да приготвимъ истински синове на отечеството, полезни граждани и учени хора за бѣдѣщото поколение. И тъй, струва ни са, на сегашното врѣме едно таквоя списание не ще би безполезно за сѣкиго.

А да са пѣстри *УЧИЛИЩЕТО* съ сѣкакви любопитни нѣща, особено сѣ що са относя до ученето и наукитѣ, както и за училищнитѣ нарѣдби, това зависи повече отъ нашитѣ учители и учителки да съдѣйствуватъ съ възможнитѣ, като поработятъ, щото имъ иде отрѣжки, и да написватъ сегисъ тогисъ, каквото имъ са вижда добро и полезно накратко — дългитѣ членове и голѣми върволици стихотворенія, освѣнъ че за празниятъ мѣсто въ тѣснѣя ни листъ, но юще докарватъ обезслаждение на читателитѣ.—

Насърдени, както рѣкохме, отъ благосклонния отзивъ на поменатитѣ читалищни настоятелства, наемаме са вече да слѣдваме рѣдовното издаване на *УЧИЛИЩЕТО*—два пѣти въ мѣсеца.—Но при това са умоляватъ оня Г—да, до които сме проводили досегашнитѣ три слистѣци, да сторятъ добръ и ни са отговарятъ у врѣме, като си внесѣтъ и стойността за колкото листа ще приематъ, та да са улеснимъ въ печатането и да вървимъ напредъ безпрѣпятствено.

Отъ писарницата на „Училището.“

Животоописание на Песталоцій.

(Продължение отъ слист. 2)

Безъ да глѣда на спѣнкитѣ, що прѣпятствовахъ на неговитѣ смели планове, съ помощта на единъ Цуришки търговецъ, той купи стотина уврата земя, при селото Бира въ Ленцбургско у Кантона Аргава, дѣто си направи къща по италиански начинъ и назова ъкъ съ доброто име: *Найхофенъ* (нова надежда). Тукъ са е прѣселилъ Песталоцій на 1768 год. съ твърда надежда за най-свѣтла бѣдѣщностъ, коя отсѣгнѣ са показа съвсѣмъ другояче. Въ то врѣме са пада и неговата женидба съ Анна Шултхайсова, коя бѣше хубавица и дъщеря на единъ богатъ търговецъ отъ Цурихъ; тя му е била вѣрна другарка, повече отъ 36 год. у сичкитѣ негови скѣрби и радости, и коя му е поклонила цѣлія си имотъ. Послѣ, ако и да не е имала посредствено вліяние въ неговата работа, пакъ при нѣкои си закачки измѣжду него и неговитѣ помагаче Нидерера и Шмита, тя бѣше му добръ Ангелъ, който повращаше съгласието и мира. Много е любопитно писмото, у кое са съглѣдва неговата простодушностъ и чистота въ характера му до най-висока степенъ. Тукъ ще приведемъ нѣщо на кжсо отъ съдържашето на това писмо: „Истина е,“ пише той, „че на сѣкѣдѣ има хора, кои сѣ мои познайници, или нѣкои си работи, що ма занимаватъ като ги глѣдамъ; но дѣто са засѣдвамъ на това мѣсто, то го правѣхъ отъ добра воля да бѣдѣ колко-годѣ полезенъ. Прѣминало ми е врѣме когато дѣхтахъ да имамъ на сѣкѣдѣ прѣатели. Но пакъ не ми е жално за това, що са ма нѣкои изневѣрили и на които са обзалагахъ. Учихъ са поне да познавамъ своитѣ съграждани и сѣкога глѣдахъ да са ползувамъ отъ таковато запознаване съ хората. Азъ съмъ здравъ и читавъ; но не щѣ са излѣга ако си прѣдпоставѣхъ, че ще ма сполети юще честъ (сѣдба) по-сериозна и тежка въ дългія ми животъ. Ненадейни случки лесно могатъ ма лишити и отъ прѣатели и отъ душевното мое спокойствие; но сѣкога азъ глѣдамъ злополучието на моеото отечество и на прѣателитѣ ми като на

свое собствено злополучие; а за да спася отечеството си, лесно мож да прѣжалъ и жена и дѣца.—Сега знаете вече колко съмъ якъ и колко съмъ слабъ. Отхвърлете маслѣдователно. Вѣрвайте, че мене, какго щознаете, нѣкои непріятни почивствования, твърдѣ лесно можатъ ма докара да бѣдъ и отъвнѣ—себе си; но пакъ ако намерате вѣй за добро да ма отбѣете, то въ таквъ случай азъ са надѣвамъ, че щъ намѣрихъ доволно сила у себе си, за да са покажъ като разуменъ човѣкъ и Христіанинъ. Обичамъ ви отъ сѣсърдце.“

И тя, коя е умѣла достойно да го оцѣни, подала му е рѣка (уженила са съ него). Стои са юще да чюемъ какъ той описува своята радостъ и добродѣтели, кое са надѣваше да сполучи, като живѣятъ двама съ нея на село. „Пріятелнице, радвамъ са, че и ти си стгласна, какво градѣтъ не е мѣсто за въспитане, както сме разбрали. Моята колиба трѣбва да бѣде удалечена отъ таковитѣ навалици, дѣто сичко е прѣсторно и негодно за менѣ. У тѣзи осамотена колиба повече азъ можъ да мислѣмъ за отечеството си, а не мѣжду градскитѣ мѣлви. Щомъ са засѣдиме на село и ми са падне нѣкое дѣте гражданче, кое сочи да е умно, а сиромашко, щото да нѣма у баща му и хлѣбъ доволно да са нахрани, зе щъ го при себе си и научи щъ го да стане до нѣкога образованъ човѣкъ и добъръ гражданинъ; а и то самичко ще да залѣга за да бѣде честито. И ако това момче са покаже на дѣло благородно, и не подражава онѣи омразници, отъ кои хората са свенятъ и бѣгатъ, тогата то ще намѣри у менѣ хлѣбъ до като го и азъ имамъ. Да, любезна моя, на радо-сърдце азъ щъ пѣмъ водица, а млѣкото кое ми е сладко, дава щъ го на онова благородно момче; нека види какъ го оцѣнявамъ. Тогата би вамъ пригодилъ, драга ми, когато ма видите да пѣмъ водица. Наистина, моя любезна, нѣй ще поспестяваме отъ свонѣ потребности, току да можемъ прилично да послужиме на съгражданитѣ си. О, колко юще би говорилъ върху пріятноститѣ на онѣи честити за назедни, за благополучіето на бѣдни дѣца и ненадѣйното посѣщаване на добритѣ ни пріят-

тели!—Но щъ прѣмълчѣмъ и да кажѣмъ само това, че лесно можатъ да настанѣтъ обстоятелства, кои бихъ ма повикали у старо врѣме отъ това добро на селото. Като почетъ гражданинъ, сѣкога азъ щъ правѣмъ онова, що съмъ длѣженъ на моето отечество, а вамъ са пада, пріятелко, да изпълнявате сѣкоя си длѣжностъ.“ Въ послѣднитѣ си години у самія, току речн, неговъ неволень животъ, той е намиралъ единствено утѣшение и миръ на пейнія гробъ, както щого е намиралъ и приживѣ на тѣхното 46—годишно задружно животуване.

(Продължава са.)

ПО ВЪСПИТАНИЕТО.

(Продължение отъ сдист. 2)

Слѣдущетого повѣстование ште послужа като примѣръ на примѣрътъ за значението при въспитанието, за което нѣй хортувами.

Единъ въспитателъ, Дройзенъ въ живоописанието на графа Йорка Вартембургскій, приказва тази добродѣтелна черта отъ кжштиниятъ му животъ: Дѣцата, дванайсетъ годишниятъ Генрихъ и шестогодишниятъ Луизъ занимавали са до стаята на башта си; прѣзъ отворенитѣ врата тѣ чували приказката за Муция Сцевола, какъ си той държалъ рѣката надъ пламъка на огъня.

Спрѣди да свѣршемъ туй повѣстование нека имамъ малко тѣришние да видимъ твърдѣ на кратко повѣстованиято за Муция Сцевола въ този случай.

Когато Порсена Етрускій царъ обсадилъ съ войската си Римъ, единъ Римски юнакъ *Муций Сцевола*, са прѣблѣкълъ въ Етруско солдатско облекло и отишелъ въ непріятелскиятъ лагеръ съ намѣрение да убие царя. Тамъ наедно съ другитѣ солдати влѣзълъ въ царскія чаджръ, дѣто сѣдялъ царятъ съ единъ чиновникъ, който билъ облеченъ като него.

Муций, като не можалъ да го познае кой е, на мѣсто царя, убилъ чиновника му. Тогазъ царятъ заповѣдалъ да изгорятъ Муция. Прѣди да го хвърлятъ въ огъня, Муций са доближилъ до жертвенника, турилъ дѣсната

си рѣка на огъня и спокойно отговорилъ: „царю, погледни какво ний Римлянитѣ малко оцѣняваши живота си.“ Царятъ са почудилъ на Муциевото юначество, простилъ го и му позволилъ да са върне въ Римъ. Нѣ хитрий Муций рекълъ на царя: „не мисли че ще можешъ да са отгървешъ, таквизъ, какъвто съмъ азъ, има въ Римъ до триста души, ако не та убие единъ. то, навѣрно, другий не ще та остави.“ Порсенъ са уплашилъ отъ мѣжественнитѣ Римляни и са отдалѣчилъ. Нека додемъ сега на прѣдмѣта си:

Баштата, като свършилъ приказката, сбърнѣлъ са къмъ дѣцата си, заприказвалъ имъ за Муция Сцевола и ги почиталъ, какво би сторили тѣ на негово мѣсто.—Разбираса, чи сжштото-отговорили дѣцата; прѣдприехи да опитатъ: зели единъ листъ книга, свили го поканили Генриха да си проегтрѣ ржката да гори.

Генрихъ не са отричалъ като са страхувалъ да не го засрами башта му.

Святата книга запалили и въ пламъкътъ и Генрихъ си държалъ ржката, колкото и да му било тежко да търпи тази мъка. Сжштото, слѣдъ Генриха, прѣдлагатъ и на Луиза. Съ сълзи на очитѣ си, той остава вѣренъ на дадената си дума. Накъ зематъ

листъ книга, свиватъ го, запалватъ го, и въ огънятъ му Луизъ, безъ да помръдне, държи си ржката до самото изгаряние на книгата. „Сега, казалъ баштата, остава и азъ да опитамъ.“ И ето чи и той подирята на салмовниците си на дѣло повтаря Римскиятъ онигъ. Разумѣва са чи тази игра-шега са е извършила не съ малко опарване; тя не е празни дѣтиски салмувки; изгарянето на баштата на сѣки случай доставило е на дѣцата богатъ педагогически урокъ.

Ето колко главно нѣшто е примѣрътъ при отхранването на дѣцата!

Подобно на семейството, прѣзъ нѣтя на разни примѣри са развива и обществото, и животътъ на цѣлото господарство. Колкото общенародно е въспитанието на единъ народъ, толкози то по многопочита примѣрътъ, толкози по практично е самото въспитание; знатото съ народността на тѣсно сж свързани и правитѣ. Примѣрътъ на отдѣлна личностъ трѣба да има подпорка на себе си и храна между самото общество; и само тогази той (примѣрътъ) ще може благотворно да дѣйствува врѣхъ въспитанието на младото поколение.

Ст. Ц. Поповъ

Уч. въ Свищовъ.

Български-тѣ училища въ Руссе.

Въ Руссе има петъ училища, отъ които едно е главно—при което са намира и едно *пригответелно* училище—двѣ *основни* съ пригответелни классове; едно основно и едно дѣвическо, което са раздѣля на главно *пригответелно* и *основно*.

I.

Главното мъжко училище (наречено Българско народно) брой четири класса съ четирма учители.

Въ I классъ	има ученици	40
„ II „	„ „	28
„ III „	„ „	27
„ IV „	„ „	16

Между тѣя ученици има и нѣколко въкашни отъ Тулча, Силистра, Тръвна, Градецъ и околнитѣ Русчушки села.

Въ главно то училище са прѣподаватъ слѣдъющитѣ прѣдмѣти:

Законъ Божій, Ист. на Б. черква, Игіена, Аритметика, Географія, Българ. Исторія, Физика, Полит. Икономія, Истор. на Б. Литература, Химія, Земледѣліе, Естествена Исторія, Всеобща Исторія, Алгебра, Геометрія, Българск.—Ц. Слав. языкъ, Тур. языкъ и Францзекій языкъ.

Зако́нь Божій (Св. Історія—В. заві́тъ)	3	часа	прѣзъ	педѣлягж.
Българ. языкъ (до глагола)	"	"	"	"
Географія (съкратена по Корнели)	"	"	"	"
Аритметика (4-тѣ дѣйств. и именованн числа)	"	"	"	"
Ест. Історія (по зан. Мутева цяла Зоологія)	2	"	"	"
Земледѣліе (до 30 укж поржков. Ц. Гипчова)	"	"	"	"
Вс. Історія (началии познаіа по Берте)	1	"	"	"
Игіена (началии познаіа)	2	"	"	"
Т. языкъ { прочтѣ	"	"	"	"
Фр. языкъ {	1	"	"	"

Закопъ Божій (Новій завѣтъ)	2	часа	прѣзъ	педѣлята.
Б. языкъ (За прѣдложеніята по Радулова)	"	"	"	"
Аритметика (Дроб. 4 дѣйств. и десѣтичнитѣ)	"	"	"	"
Ест. Истор. (Вотан. и минерал. по Д. Мутева)	"	"	"	"
Начала отъ Физ. (Тѣжестъта до арт. Кладен.)	1	"	"	"
Земледѣлие (цѣло Ржководство отъ Ц. Г.)	"	"	"	"
Географія (по Семенова)	3	"	"	"
Българ. Исторія (по ржк. Д. Цанкова цѣла)	1	"	"	"
Ве. Исторія (Источни народи стара Ист.	2	"	"	"
Игіена (коститѣ и други отдѣли)	"	"	"	"
Тур. языкъ	}	"	"	"
Фр. "		"	"	"
(прѣводи на Българеки)	"	"	"	"

Закоуѣ Божій (Правосл. катихизисъ)	1	часть	прѣзъ	недѣлята
Българ. языкъ (словосъчиненіе)	2	"	"	"
Ест. Исторія (начало отъ простр. Ботаника)	"	"	"	"
Химія (издадена отъ Д. Енчевъ)	"	"	"	"
Физика (до свѣтлината по Гано)	"	"	"	"
Географія (цѣла)	"	"	"	"
Всеоб. Исторія (срѣдна и нова по Берге)	"	"	"	"
Търговія (извлечено изъ най-нови рѣковод.)	"	"	"	"
Аритметика (кубич. корень и пр.)	"	"	"	"
Статика (по Оливіе прѣв. Н. Марковъ)	"	"	"	"
Тур. языкъ (прев. и Т. Грам. до произ. на Араб. глаголи)	2	часа	прѣзъ	недѣлята.
Фр. " (" " Фр. " " неправ. глаг. отъ Шанс.)	"	"	"	"

Закопъ Божій (цѣла Ист. на В. Черква отъ М. Дриновъ)	1	часть прѣвъ	Бл.
Естественна Исторія (пространна Ботаника цѣла)	2	" "	"
Химія (простр до 3-та група орг. кислоти)	"	" "	"
Физика (до магнетизмъ по Гано)	"	" "	"
Старо-Българскій языкъ (правописаніе)	1	" "	"
Земледѣліе (простр. по Соковина до обработваніе на почвата)	"	" "	"
Истор. на Бѣлг. Литература (цѣла по проф. Пинина)	3	" "	"
Политическа Икономія (цѣла по Хубиера и др.)	2	" "	"
Алгебра (до прогресіиѣ)	"	" "	"
Геометрія (цѣла по Оливіе)	"	" "	"

Турски языкъ (преводъ Тур. Граммат. до словосъчиненіе) 2 часа прѣзъ недѣлята.
 Фран. „ („ 1-та ч. „ „ „) „ „ „ „ „

(Учителитѣ, кои прѣподаватъ въ горнитѣ четири классове сж: П. Д. Бояджіевъ, Ц. Гыпчовъ, Н. Марковъ и Д. Енчевъ).

Спомагателни срѣдства при прѣподаваніето има: 200 минералогически тѣла; мънечка Химическа лабораторія; картини за Всеобща Исторія; нѣленъ курсъ геометрически фигури; Атласи-Зоологически, Ботанически и Минералогически отъ Шуберта; Землеописателни карти и глобуси.

Сичкитѣ тѣя спомагателни срѣдства (като исключимъ атласитѣ, глобуситѣ и картинитѣ, кои принадлежатъ на общината, и картинитѣ по Всеобща Исторія, кои сж собственостъ на едного отъ учителитѣ) сж купени отъ касата на ученичката библиотека.

Въ 1869 год. ся състави *УЧЕНИЧЕСКО ДРУЖЕСТВО*, кое има вече ученическа библиотека, съставена отъ по силнитѣ припаснія на ученицитѣ отъ Главното училище.

(Слѣдва.)

Русе 20 Февр. 1872.

Пѣсень на труда

—
 Слава на труда,
 Брава на труда!

Бѣдность-та съ труда
 Живѣйтъ всегда.
 Лестно на свѣта—
 Братски с'любовь-тж.

Слава на труда,
 Брава на труда!

Дайте да пѣемъ
 Пѣсень на труда,
 Сички да рѣчемъ:
 »Да живѣй труда«!

Слава на труда,
 Брава на труда!

Хайди да хвалимъ
 Сички между насъ—
 Браво да рѣчемъ—
 Що ся трудѣтъ днесъ.

Слава на труда,
 Брава на труда!

Весели да смы
 Сички за всегда,
 Да привиквами:
 Лекъ ще ни ѣ труда,

Слава на труда,
 Брава на труда!

Бѣдность съсъ труда
 Еще в' старинѣ

Мѣдрость ни дала,
 Пѣсень изпѣла.

Слава на труда,
 Брава на труда!

На всички дѣла
 Трудъ имъ ѣ конецъ,
 Трудъ имъ ѣ цѣра
 Докрай-и вѣнецъ.

Слава на труда,
 Брава на труда!

Все, що имамы—
 Плодъ ѣ отъ труда,
 А що нѣмами—,
 Донося труда.

Слава на труда,
 Брава на труда!

Сичко, що видимъ:
 Злато и сребро,
 Кат' го разберемъ—
 Трудъ ѣ до едно.

Слава на труда,
 Брава на труда!

Нѣма богатство
 Само на свѣта:
 Сичко богатство
 Плодъ ѣ отъ труда.

Слава на труда,
 Брава на труда!

Богъ ѣ усвятилъ
 У раѣ труда—

Въ рая парѣдилъ
Да е свята труда.

Слава на труда,
Брава на труда!

Съ потъ ни на лице
Сичко ни дарилъ:

На радо сърце
Прадѣдъ заловилъ!

Слава на труда,
Брава на труда!

Кои го мразѣтъ—
Празна имъ торба,
Ако пѣкъ крадѣтъ—
Ще имъ синъ гърба! . . .

Слава.
. !

Кои ся трудѣтъ
Денъ и нощъ—
Богати бивѣтъ
И здрави за всегда.

Слава на труда,
Брава на труда!
Сички да рѣчемъ:

»Да живѣй труда!«
»Да живѣй труда!«
»Да живѣй труда!«

Ц. Г. III.

12 Априлія 1870
Русео.

КАКЪ ДА СЯ ПРѢПОДАВА УРОЦИТЪ.

За да има добръ напрѣдѣкъ въ науката, и за да ся добіе голѣма полза отъ тыя науки, трѣбва ученіето да е и практично, и затова ще кажемъ двѣ-три думи за тоя важенъ прѣдмѣтъ.

Когато разправятъ на дѣтето за явлѣніята на природата, треба, до колкото е възможно, да дадешъ сѣщност и живостъ на ученіето си чрѣзъ разни прѣдмѣтни изяснѣнія. Когатого учишь растенословіе (ботаника), напримѣръ, то трѣбва самичко да хваща растеніята, и да разчленява цвѣтоветъ; когатого учишь естественица (Физика) и Химія, не сѣ грижи толко само да го напѣл-

нишь съ свѣдѣнія, нѣ трѣбва тѣй да го наставлявашъ, щото каквото научи, да го знае самъ отъ своето си издирваніе. Не бѣди доволенъ само да му кажешъ че магнита привлича желѣзото, нѣ дай му то самичко да види че е тѣй; нека то самичко да усѣти какъ тѣ сѣ теглятъ едно друго. И не само това нѣ трѣбва да му казвашъ, че е негова длѣжност да ся сѣмнява за онова, що е писано въ книгитѣ до дѣто то само не ся убѣди чрѣзъ свонѣ си опити въ наблюденіята на естеството. При това, когатого ученика има да рѣшава задачи, било лесно или не, недѣй му ги дава рѣшени, защото това не само че никаква полза неще му принесе, нѣ още ще го поврѣди. Нека първо той самъ да сѣ труди за рѣшеніето на задачитѣ, нека той самъ да копае; ако би слѣдъ всичко да неможе самъ да рѣши нѣкоя задача, питай го, *какво* неразбира. Като му го разправяшь, не дѣй свѣрша всичко, нѣ само му покажи пѣтя. Това ще го накара да мисли самъ за себе си, а то е отъ всичко най полезно.

Слѣдвай по горѣизложный пѣтъ, хемъ внимателно и съзнателно го слѣдвай, и бѣди увѣренъ че колкото малко свѣдѣнія и да си далъ на ученика, колкото малко и да си глагодалъ прѣдъ него, колкото малко думи и да сѣ влѣзли въ ушитѣ му, ти си създалъ въ него единъ безцѣненъ умственъ обичай, т. е. ти си го научилъ за всичко да мисли и да сѣди самъ за себе си, и това е най голѣмото богатство що можъ му да. Человѣкъ, който мисли и расяжда самъ за себеси, е и за себе си полезенъ, и за обществото най желателенъ.—(по Хжѣ.)

Разградъ, Фев. 2 1872

А. С. Цановъ.

КНИЖЕВЕНЪ ОТДѢЛЪ.

До сега не сме слѣдвали рѣдовно да помѣстѣме въ „Училището“ за колкото нови, книги са евяватъ на българскія езикъ (защото и неவிждахмє сичкитѣ, но отъ сега на-

татък, каквато книжка ни са падне, нище извѣстваме каква и що е.

БОЖЕ ПОМОЗИ!

ЛЪТОСТРУЙ или *кжизенъ Календаръ* за година 1872, издавалъ отъ книжарницата на Г-да Хр. Давовъ и С-ю. Тъжгодишниятъ *Лѣтоструй* брой 18 печатни коли, на обикновенната голѣмина, отъ 288 стрѣници. Първитъ 50 стрѣници обематъ: *Лѣточислението*, за *Христѣнскитъ* и други празници прѣзъ годината, *четиритъ сѣмѣна на годината*, *затъмненія*, *прокобвяванія* и прч. съ Мѣсецослова наедно; а оттамъ пататъкъ обема сѣкакви любопитни разкази и други общеполезни нѣща за прочитане. Въ Мѣсецослова са напечатани и пѣкѣ кратки изясненія за поотличнитъ или *Господ. празници* прѣзъ годината.

Тая е четвърта година отка са издава *Лѣтоструя*, кои са продава съ една умѣрена цѣна (гр. 8 екземплара); но струва ни са, че мнозина читалници на да ли са и вижда ли юще тѣзи книга, какво нѣщо е тя.—Нѣкой си даватъ и надаватъ току да са намѣри *Вѣченъ Календаръ* да го купятъ и да вѣкуватъ съ него; но за зла честь издательтъ му почина (Богъ да го прости) и нѣма рече кой да продава *Зодійтъ*. Лъжовенъ Свѣтъ!

ДЪТСКА БИБЛИОТЕКА Н. 1-во *Разкази за небото и земата* отъ А. И. близу 5 печатни коли на срѣдна голѣмина, стрѣници 75. Твърдѣ хубава и потребна книжка за сѣкиго, особно за прочитане на дѣцата, кои могатъ да разбержтъ сичко, защото е писано накратко, ясно и вразумително.

Тая паржчна книжка са е напечатала въ Букурещъ, отдѣто мнозина родолюбци сж подписали въ подарка на нѣкои училища въ нашенско—и то защото е много ефтина, а инакъ облагата е твърдѣ малка отъ нашитѣ имотни сънародници у Влашко и Богданско.

РАЗНИ.

Въспитане.

Доброто възпитане става и са подновява повече отъ добритъ примѣри, а не отъ много поучителни наставленія. Какво ще ползува младія човѣкъ ученето, кога той на кждѣто обърне очи, друго не вижда освѣнъ беззаконій, хора безчовѣчни и прѣсторни, ласкатели и ласкаеми, почитъ само къмъ богатството, добродѣтельта прѣзирана, неправдата до

нѣмай—кждѣ въ прѣсипчане, а правдата гладува? Очевѣстно, че такивато примѣри ще го научатъ онова поведене на живота, що му са ревие за да пригода на своитъ скотски страсти.—Дошето възпитане, развратитъ влиянія и злитъ примѣри похабяватъ милитъ ни рожби и ги прѣструватъ на хора звѣровити омразници, кои правятъ такива лошотѣи, щото човѣкъ като ги глѣда, настрѣхватъ му космитъ на главата**.

**Единъ момъкъ, чорбаджиски синъ, като си идѣше отъ разходка, ето и баща му са вѣща у дома отъ мезлиша, дѣто бѣше отишълъ да расправа нѣкои си скарани.

—Да та питамъ едно нѣшо, тате, ще ли ми обадишъ? рече синътъ.—Що е, що е? казвай скоро, запита бащата втрѣщень.—Чюхъ да приказватъ за тебе на едно мѣсто че.—А? кое каешъ?—Наистина, тате, чюхъ хората като приказвахъ, че ти си билъ съ двѣ лица! защо ми не покажешъ и другото си лице?

**У едно събрание са приказваше какво двамина адвокати бѣхъ излѣзли съ покове въ рѣцѣ си да са биятъ единъ други.—Хж, рече единъ отъ събранитъ, не бойте са: адвокатитъ сж сжщо като двѣтъ лица на пожитѣ: тѣ никогда са не рѣжатъ едно-друго, но горко му който испадне помѣжду имъ.

ПОДАРКИ.

РУССЕ. Г-нъ Н. Живковъ подарява 3 год. теч. отъ „Училището“: едно за дѣвическя мѣнастиръ, друго за училището у Арбанасе и трето за женекій Пансионъ въ Габрово. Г-нъ Димо Симеоновъ хлѣбаръ подарява за селото си Рашакъ у Скопско едно.—

Г-жа Елевтерица Д. Карамихалова подарява едно годишно течение отъ „Училището“ за женското Дружество въ Руссе.

Негово благородіе Г-нъ Д. Карамихаловъ подарява сжщо три: едно за Българ. училище у Едрене, а двѣтъ за нѣкои Българчета ученици въ чюжбина.

**Г-нъ Д. Карамихаловъ е родомъ изъ Едрене, а сега терджеманинъ при Руското Генерално Консулато въ Руссе. Наскоро негова милость са задоми съ Г-жа Елевтерница, дъщеря на първия градски старѣшина Г-на Х. Атанаса Х. Петкова. Както годежтъ тѣи и вѣнчаването имъ са извърши по Христѣнски великолѣпно и тържественно, въ присѣдствіето на спикитъ първенци у града и тукъ прѣбиважщи консули.

Младоженицитъ са отличаващъ еднакво по своето образуване и честность, особено по родолюбieto си. Да сж добротести и дълговѣки, ще кажемъ и ній.

Издатель—стипендъ Р. Бѣсковъ.

Руссе, въ печати. на Д. областъ.

طونه ولايتي مطبعه سندھ طبع اولينشدر